

Sklapla past! Ukrajina chce po Evropě lovit dezertéry

- CZ24 News | 2. září 2023

UKRAJINA: Korupce u vojenských odvodů na Ukrajině zřejmě přerostla únosnou mez. Ukrajina se chce obrátit na státy EU s žádostí o vydání mužů, kteří se vědomě vyhýbají mobilizaci a před nástupem do armády utekli do zahraničí, často na základě falešných dokumentů nebo díky lékařskému posudku na objednávku. To je oproti dřívějšímu novinka. Do této chvíle si totiž ukrajinské úřady nepožádaly třeba v Česku o vydání jediného takového uprchlíka.

Ukrajina žádá českou stranu o spolupráci poměrně často. Ministerstvo spravedlnosti i Nejvyšší státní zastupitelství obdrželo od začátku války do dneška řadu žádostí o pomoc v rámci trestního nebo soudního řízení. Ani jedna se však netýkala případu mužů, kteří porušili tamní zákony neuposlechnutím povolávacího rozkazu, nebo nedovoleným vycestováním.

Upozornili jsme na to v nedávném článku o ukrajinské mobilizaci. Opustit Ukrajinu je totiž už rok a půl zakázáno všem mužům, až na výjimky, kterou mají pouze otcové třech a více dětí, opatrovníci zdravotně postižených osob, invalidi, pracovníci vyjmenovaných institucí a tak dále. Například ukrajinská prokuratura zaslala do Česka za celou dobu jen 46 žádostí o právní pomoc a jednu žádost o předání trestního řízení, potvrdilo Nejvyšší státní zastupitelství.

Nějaké žádosti eviduje také ministerstvo spravedlnosti. Od loňského února si ale žádného nárůstu nevšimlo. „Nejčastější typy dožádání v oblasti civilní se týkaly vymáhání neuhrazených pohledávek, rušení společností, rozvodu manželů, výživného na děti a dědických věcí,“ potvrdil deníku Echo24 mluvčí ministerstva spravedlnosti Vladimír Řepka.

Nyní se zdá, že by mohla přijít změna. Nacházíme se v klíčovém okamžiku ukrajinské protiofenzivy a armádě patrně chybí vojáci. Z Ukrajiny přišel signál, že to od dneška nebudou mít uprchlíci, kteří doma porušili zákony a podíleli se na korupci, tak snadné. Předseda poslanců nejsilnější parlamentní strany na Ukrajině (Služebník lidu prezidenta Volodymyra Zelenského) Davyd Arachamija prohlásil, že se Ukrajina hodlá obrátit na partnerské země s žádostmi o extradici ukrajinských mužů v odvodovém věku, kteří se vědomě vyhýbají mobilizaci a utekli z Ukrajiny „s padělaným osvědčením o nezpůsobilosti ke službě“. Cituje ho ukrajinský server Suspilne.

Nejdříve však má být provedena několikaměsíční podrobná analýza. Ukrajinská policie poté vznese hromadně obvinění. Na to však není minimálně česká justice připravena, každou žádost je totiž zvyklá posuzovat individuálně.

Co se stane těm lidem, kteří se tak zachovali? Ponesou zákonnou odpovědnost za nabídnutí úplatku, za padělání úředních dokumentů, za to, že se vyhnuli mobilizaci,“ řekl Arachamija. Ukrajínští prokurátoři podle něj mohou aktivovat smlouvy o vydávání, neboli extradici občanů prakticky v kterékoli z partnerských zemí.

Přezkoumat všechny invalidy, nařídil prezident Zelenskyj

Ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskyj už ve středu po zasedání bezpečnostní rady oznámil, že Kyjev přezkoumá rozhodnutí všech vojenských lékařských posudkových komisí ohledně invalidity ukrajinských občanů a jejich nezpůsobilosti nastoupit vojenskou službu počínaje 24. únorem 2022. Již dříve Zelenskyj nechal kvůli četným korupčním skandálům vyhodit všechny šéfy oblastních odvodových center.

Vyhýbání se mobilizaci je na Ukrajině trestným činem, za nějž v nejhorším případě hrozí 3 až 5 let vězení. Často ale soudy skončí i podmínkou, pokud obžalovaný spolupracuje. Britský list The Guardian odhaduje, že by takových mužů mohly být zhruba desítky tisíc.

„Zaplatil jsem si papíry na páteř“

„Nemocnice mi vydala lékařskou zprávu, v níž tvrdila, že mám vážnou vadu páteře, a díky tomu jsem mohl dostat papíry, které mi umožňovaly opustit zemi,“ popisuje devětatřicetiletý Ukrajinec z Oděsy, který přiznal, že zaplatil úplatek 5 tisíc dolarů, což je zhruba 110 tisíc korun, aby se vyhnul odvodu do armády. Kde požádat o takovou službu, ví podle něj na Ukrajině každý.

„Měl jsem pocit, že v každé fázi lidé věděli, co se děje, a dostávali svůj podíl,“ dodal muž, podle kterého celý proces, který je samozřejmě nelegální, trval asi dva týdny.

Dveře prakticky do celé Evropy jsou pak Ukrajincům jako válečným uprchlíkům otevřené. Ani české ministerstvo vnitra při vyřizování žádostí o uprchlické vízum od počátku války na Ukrajině nezkoumá, zda muži prchající před válkou nepodléhají na Ukrajině mobilizační povinnosti a splňují pravidla pro vycestování.

Podle dat Ministerstva vnitra ČR je u nás dočasná ochrana aktuálně udělena celkem 357 657 Ukrajincům. To je v přepočtu na obyvatele spolu s Polskem vůbec nejvíc. Na konci července z toho bylo 87 842 mužů ve věku 18 do 65 let, 158 448 žen ve stejném věku, 13 933 seniorů (65 let a víc), 9688 dětí v rozmezí věku od 1 do 2 let, dětí od 3 do 6 let bylo 13 452 a dětí ve věku mezi 6 a 15 lety bylo 53 089.

[ZDROJ](#)